

РАБОТЕН ЛИСТ
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
VI клас
30.04.2020г.

ТЕМА
БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО
(XII – XIVв.)

I. Боляри, духовници, селяни. Пирамида на българското общество

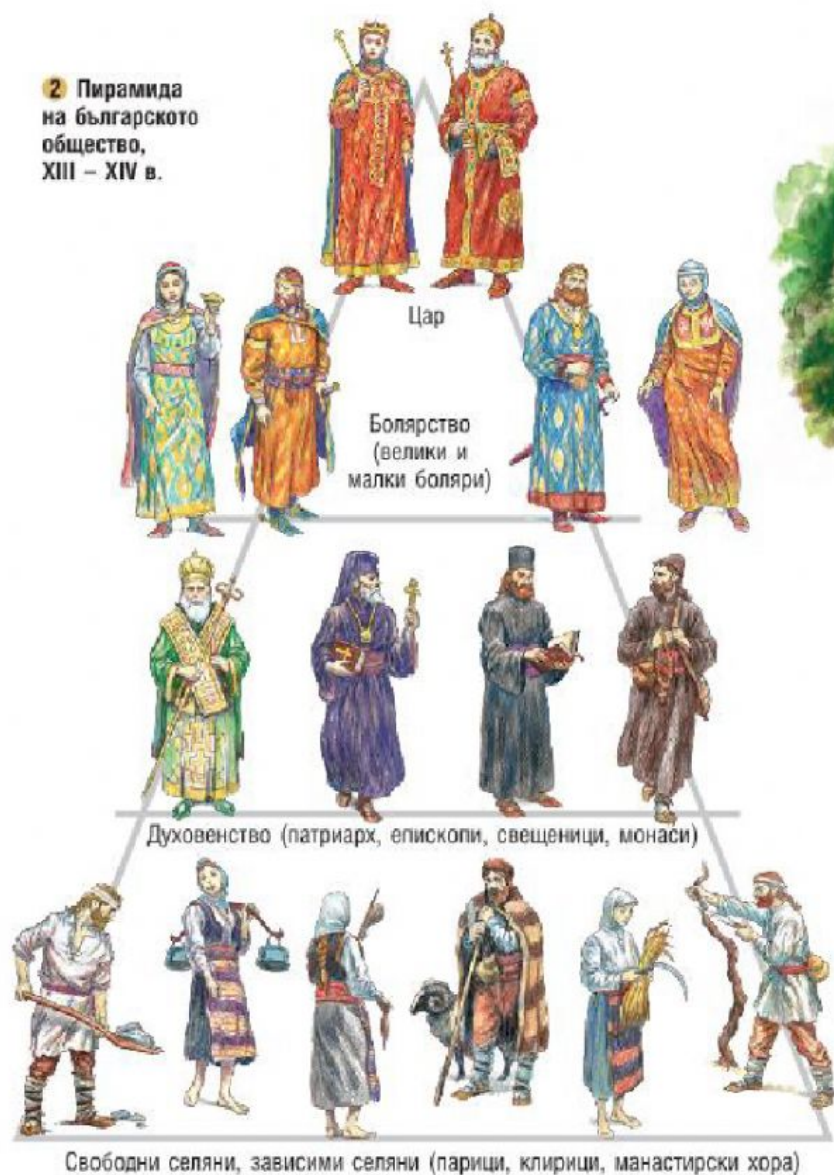
Задача 1 – 13 точки. Разгледайте таблицата и схемата и отговорете на въпросите към тях.

ЦАР ИЛИ ОБЩЕСТВЕНА ГРУПА	МЯСТО В ОБЩЕСТВЕНАТА ПИРАМИДА	ПО – МАЛКИ И ГРУПИ	КЪДЕ ЖИВЕЕ	ПРАВА	ЗАДЪЛЖЕНИЯ
ЦАР	Начело на обществената пирамида. Ръководи държавата	-	Дворец а в Царевиц	- неограничена власт, дадена от Бог; - предава властта си по наследство	- командва армията; - създава закони; - върховен съдия
БОЛЯРИ	Веднага след царя. Помагат на царя.	Велики боляри	Крепости, дворци, самостоятелни владения,	-управлява обширни земи и имоти, дадени му от царя и често създава малка държава във владенията си	-Участва в управлението на държавата,; - изказва мнения в болярския съвет, помагаш на царя със съвети; - съди и взема данъци от подвластните му селяни
		Малки боляри		-управлява по – малка административна област	-събират данъци; - охранява пътища; - поддържа войскава част и крепости; - съди подвластните му селяни
ДУХОВЕНСТВО	Веднага след болярите	Патриарх	Патриаршеска	-управлява църковните	- ръководи религиозните

			катедра ла в Царе- ве ц	дела в държавата	дела в държавата; - грижи се за организацията на културния живот и образованието в страната; - помага на царя със съвети;
		Еписко пи, свещен ици	Имат жилища по градове и села сред вярващ ите	-ръководят религиозни живот в отделни църковно – административни области; - наставляват хората	- събират данъци за църквата; - организират образованието в дадена област; - грижат се за духовните нужди на хората
		Монаси начело с игумен	Манастир	-ръководят дадено манастирско обществено	- управляват даренията на манастира имоти; - събират данъци от подвластните селяни и ги съдят; - организират културно – просветни средища – пишат или преписват книги и подготвят ученици; - изпълняват религиозни задължения
РАБОТЕЩИ	Най – ниско място в обществената стълбица. Най – многобройната обществена група	Свободни селяни	Имат жилища (хижи – землянки и полузе млянки) по селата	Притежават собствено жилище и малки имоти (ниви, градини), които обработват	-плащат данъци в продукция и пари на държавата и църквата; - отработват определен брой дни на обществени строжи
		Зависиселяни - парици	Живеят в села във владенията на боляри	-не притежават своя собственост	- обработват земите на болярите и им плащат данъци
		Зависиселяни -	Живеят в села във	-не притежават своя	- обработват земите на манастирите и

		клирици	владенията на манастири	собственост	им плащат данъци
		Техните ри	Живеят в собствени жилища в градове и села	Имат собствено жилище, работилница и инструмент	-извършват възложена им от други работа и рядко за пазар; - плащат данъци на държавата и църквата

2 Пирамида на българското общество, XIII – XIV в.

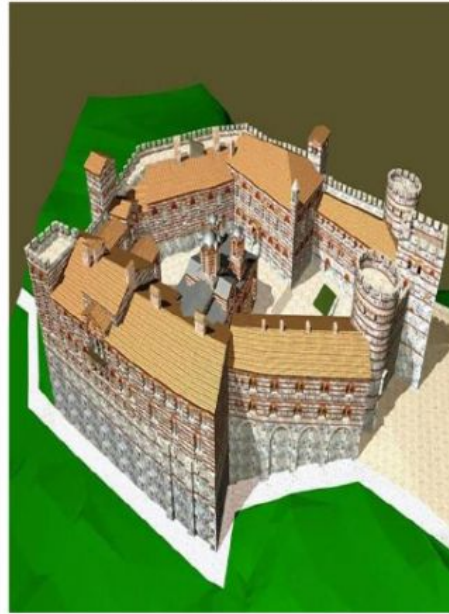

1. Кой ръководи обществото и държавата? -

2. Къде се намира царския дворец? -
3. От къде е властта на царя? -
4. Може ли човек, който не е роднина на царя, да наследи властта му? -
5. Кой създава законите? -
6. Великите или малките боляри подпомагат царя в дейността му? -
7. На кое място в обществената пирамида се намира духовенството? -
8. Къде се организират образователни средища? -
9. Къде живеят обикновените свещеници? -
10. Коя е най – многобройната обществена група? -
11. Имат ли свободните селяни задължения към манастирите? -
12. Монаси или боляри съдят клириците? -
13. Зависят ли техните от боляри и манастири? -

Цар Константин Асен и царица Ирина
, стенопис от Боянската църква (1259г.)

Възстановка на царския дворец в Царевец

Килифаревски манастир

Къпиновски манастир

Царевец, художник Андриан Бекяров

II.

Всекидневие

Задача 2 – 8 точки. Разгледайте таблицата и отговорете на въпросите към нея

ОБЩЕСТВЕНА ГРУПА	ЖИЛИЩЕ	ХРАНА	ОБЛЕКЛО	ПРАЗНИЦИ
ЦАР	Царския дворец в Търново	Месо от дивеч и домашни животни, екзотични храни	Богато украсени дрехи от коприна, кожи на животни или скъпи платове; скъпи накити	-Лични празници -Семейни празници (раждане, кръщение, сватба) - Празници, свързани с християнския календар
БОЛЯРИ	Просторен дворец, изграден от камък	Месо от домашни животни, по – рядко от дивеч,	Богато украсени дрехи от коприна, кожи на животни или скъпи платове; скъпи накити	
ДУХОВЕНСТВО	Манастири, килии, жилище в града или селото	Храна в зависимост от изискванията на религията, съобразена с постите	Расо, калимявка – дрехи, съобразени с религиозните изисквания	
СЕЛЯНИ И ТЕХНИТАРИ	Хижи – земянки и полуземянки, вкопани в земята, изградени от плетени клони, измазани с глина, покрити със слама, с едно	Обикновено постна храна (хляб, плодове и зеленчуци), рядко месо от домашни животни, често гладуват заради война, епидемия или неплодородна година	Ленени и конопени дрехи през лятото и вълнени или кожени дрехи през зимата; обуват се с цървули от свинска кожа	

	помещение в средата на което има огнище			
--	--	--	--	--

1. Съобразяват ли се царят, болярите и селяните с постите като духовенството по отношение на храната? -
2. Могат ли малките боляри да си изработват дрехи като тези, които има царя? -
3. Кога селяните се хранят с месо? -
4. Има ли отделни стаи в жилищата на селяните? -
5. От какъв материал са направени дворците на болярите и царя? -
6. Защо гладуват селяните? -
7. Могат ли духовниците да се обличат като селяните и болярите? -
8. Къде живеят монасите? -

МАКСИМАЛЕН ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – 21

Слаб 2	Среден 3	Добър 4	Много добър 5	Отличен 6
0 – 7 точки	8 – 10 точки	11 – 13 точки	14 – 16 точки	17 – 21 точки